

Rozšíření MA1 - domácí úkol 4

Diferenciální počet funkcí dvou a tří proměnných 1.

I. Množiny v rovině a definiční obory reálných funkcí dvou proměnných:

1. V rovině načrtněte množiny ($[x, y]$ jsou kartézské souřadnice bodu v rovině):

- a) $M_1 = \{ [x, y]; -2 < x^2 - y < 3 \}$;
- b) $M_2 = \{ [x, y]; -1 < \frac{y}{x+1} \leq 1 \}$;
- c) $M_3 = \{ [x, y]; x^2 + y^2 \leq 4 \wedge x + y \geq 0 \}$.

Řešení

a) Množina $M_1 = \{ [x, y]; -2 < x^2 - y < 3 \}$ je množina bodů X v rovině, jejichž kartézské souřadnice $[x, y]$ splňují podmínky

$$(1) \quad -2 < x^2 - y \Leftrightarrow y < x^2 + 2$$

a zároveň

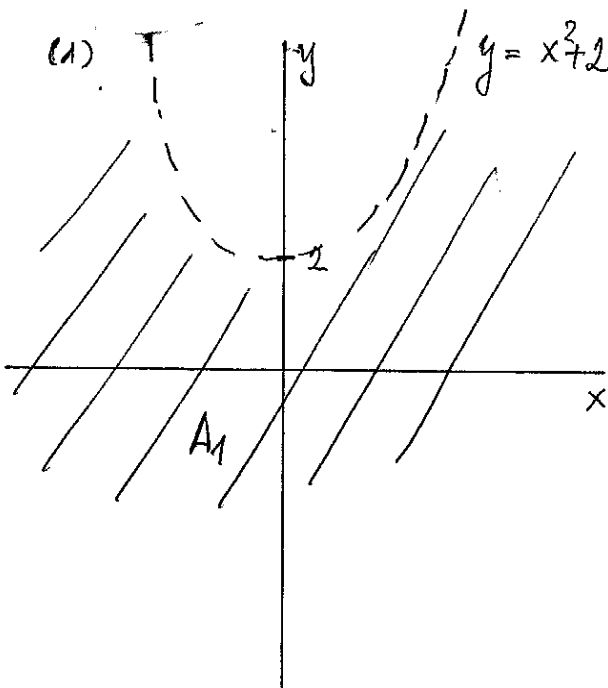
$$(2) \quad x^2 - y < 3 \Leftrightarrow x^2 - 3 < y ;$$

označíme-li $A_1 = \{ [x, y] \in \mathbb{R}^2; y < x^2 + 2 \}$ a

$$A_2 = \{ [x, y] \in \mathbb{R}^2; x^2 - 3 < y \} ,$$

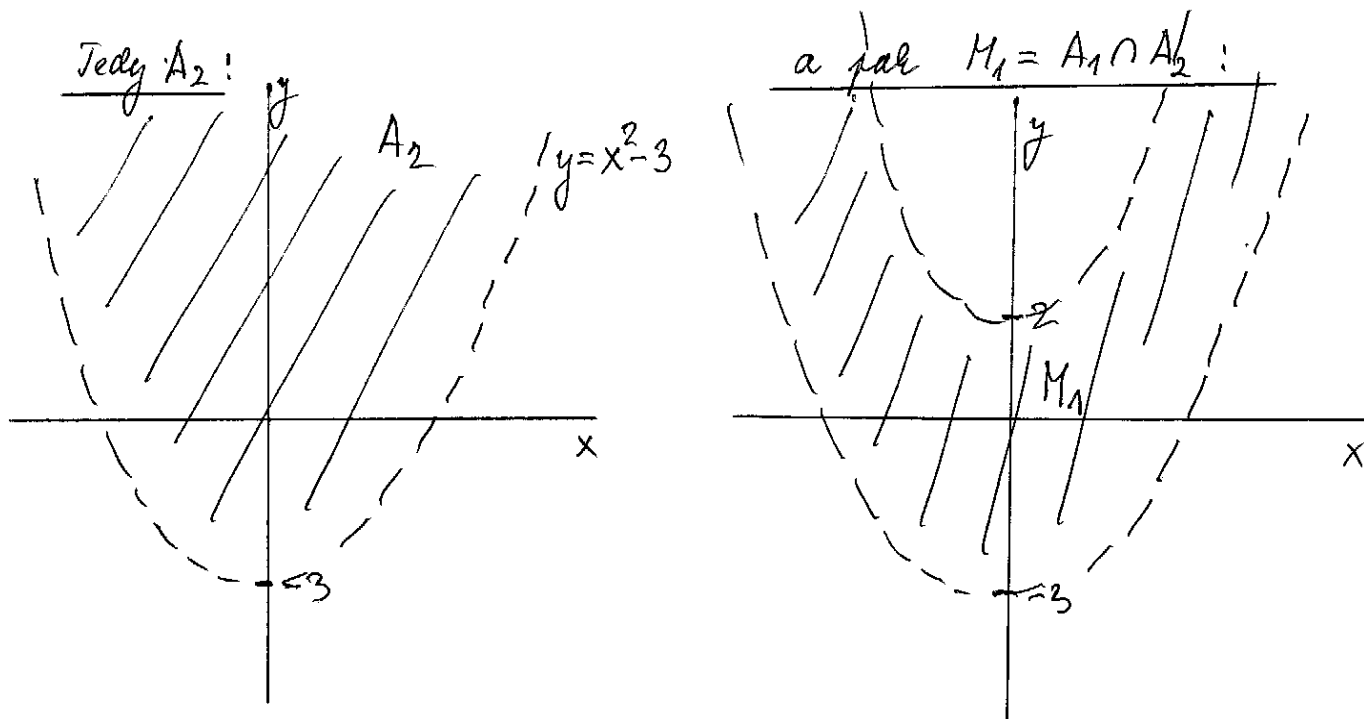
pak tedy $M_1 = A_1 \cap A_2$.

A odtud je "cesta" k načrtnutí množiny M_1 :

(1) $y = x^2 + 2$ $[A_1$: uvažme "načrtnout graf funkce $y = x^2 + 2$, a pro body $[x, y] \in A_1$ je pro zvolené libovolné (a uvažované pevné) $x \in \mathbb{R}$ souřadnice y menší, než je souřadnice bodu $[x, x^2 + 2]$, ležícího na parabole, tedy body z A_1 pro zvolené $x \in \mathbb{R}$ leží pod "bodem" $[x, x^2 + 2]$, tj. body z A_1 leží "pod" parabolou $y = x^2 + 2$.

(2) A_2 : už můžeme axi "rychleji" - načítáme graf funkce $y = x^2 - 3$ (otevř parabola), a proloží pro body $[x, y] \in A_2$ je $y > x^2 - 3$, a bod $[x, x^2 - 3]$ je bod paraboly, body $x \in A_2$ leží "nad" parabolou $y = x^2 - 3$.

b) $M_2 = \{ [x, y] ; -1 < \frac{y}{x+1} \leq 1 \}$;

je-li bod X bodem množiny M_2 (tj. $X \in M_2$) a $X [x, y]$,

pak (1) $x+1 \neq 0 \Leftrightarrow x \neq -1$

a (2) platí $-1 < \frac{y}{x+1} \leq 1$;

a z (2) dostaneme:

bud' a) $x+1 > 0$, pak $-(x+1) < y \leq x+1$,

nebo b) $x+1 < 0$, pak $-(x+1) > y \geq x+1$;

Jedy, označíme-li

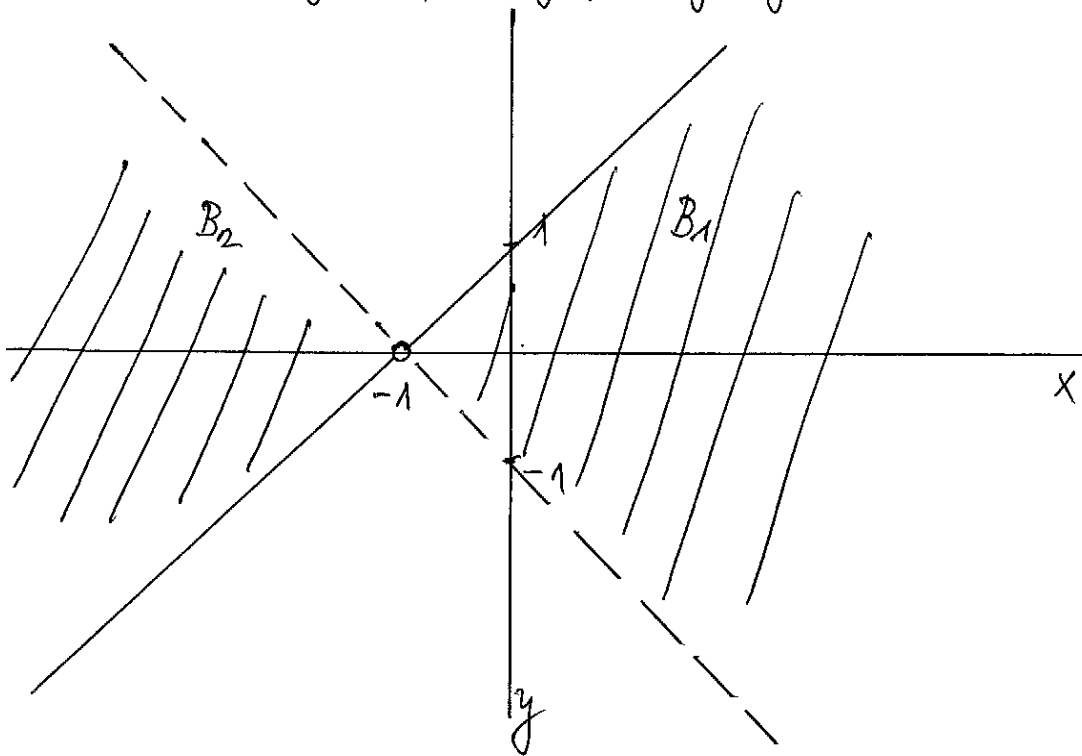
$$B_1 = \{ [x,y] \in \mathbb{R}^2; x > -1 \wedge -(x+1) < y \leq x+1 \} \text{ a}$$

$$B_2 = \{ [x,y] \in \mathbb{R}^2; x < -1 \wedge -(x+1) > y \geq x+1 \},$$

pak, je-li $X [x,y] \in M_2$, pak buď $X \in B_1$ nebo $X \in B_2$, tedy

$$\underline{M_2 = B_1 \cup B_2}$$

A matricek (nač snad je více "vidět") - načítáme průseky
 o rovnicích $y = x+1$ a $y = -x-1$, vyznačíme "bod" $[-1,0]$
 (neboť $x \neq -1$), přičemž body průseky $y = x+1$ (ač na bod
 $[-1,0]$ jsou body M_2 , body průseky $y = -x-1$ ale neleží v M_2 ;

c) $\underline{M_3 = \{ [x,y]; x^2 + y^2 \leq 4 \wedge x + y \geq 0 \} ;}$

je-li bod $X \in M_3$, $X [x,y]$ (kartézské souřadnice), pak

platí (1) $x^2 + y^2 \leq 4$

a současně (2) $x + y \geq 0 \Leftrightarrow y > -x ;$

označíme-li

(1) $C_1 = \{ [x,y] \in \mathbb{R}^2; x^2 + y^2 \leq 4 \}$,

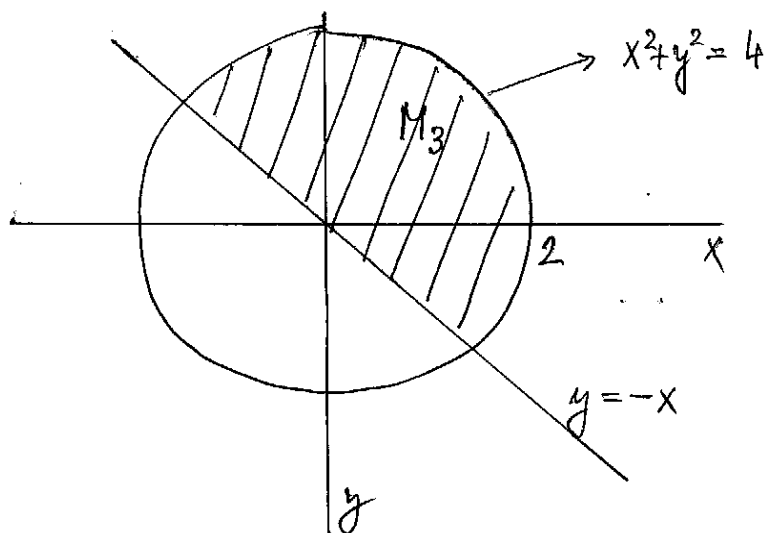
pak C_1 je kruh o středě v počátku a poloměru $R=2$,
do C_1 patří i kružnice o rovnici $x^2 + y^2 = 4$ (neboť
nerovnost je zde rovnost, $x^2 + y^2 \leq 4$) - raději připomeneme:
vzdálenost bodu $X[x,y]$ od bodu $O[0,0]$ označíme $d_2(x,y)$,
pak $d(x,y) = \sqrt{x^2 + y^2}$, a tedy kruh o středě v bodě O
a poloměru $R=2$, včetně kružnice, je množina bodů
v rovině, pro které je $d_2(x,y) \leq 2$, tj. $\sqrt{x^2 + y^2} \leq 2$,
neboli (uražíme se bez "odmocnin"), kruh o poloměru $R=2$
a středě v počátku je množina bodů, pro jejichž
kartézské souřadnice platí: $x^2 + y^2 \leq 4$.

a je-li

(2) $C_2 = \{ [x,y] \in \mathbb{R}^2; y \geq -x \}$,

pak body z C_2 jsou buď body přímky o rovnici $y = -x$,
nebo (pro $y > -x$) leží v rovině "nad" touto přímkou;

a pak $M_3 = C_1 \cap C_2$, a náčrtok:

U každé z daných množin rozhodněte (a odůvodněte), zda je to množina otevřená, uzavřená, omezená, nebo třeba kompaktní. Popište hranice těchto množin.

Nejprve připomeneme definice speciálních „druhů“ množin, uvedených v zadání úlohy:

k definicím vlastností množin v \mathbb{R}^2 (obecně v \mathbb{R}^n), které má „prozkoumat“ u daných množin, je třeba definovat (tj. „koneš“) v $\mathbb{R}^2, \mathbb{R}^3$ (obecně v \mathbb{R}^n) vzdálenost bodů, a pomocí vzdálenosti pak okolí bodu, vzdálenost v $\mathbb{R}^2(\mathbb{R}^n)$ pak nám říká množině v $\mathbb{R}^2(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^n)$ konvergovat.

(1) Vzdálenost bodů v $\mathbb{R}^2(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^n)$:

v $\mathbb{R}^2(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^n)$ budeme pracovat s t.zv. Euklidovskou vzdáleností: jsou-li dány body $A[a_1, a_2], B[b_1, b_2]$, pak vzdálenost $d_2(A, B)$ je definována jako délka úsečky \overline{AB} ,

tj.

$$\underline{d_2(A, B) = \sqrt{(a_1 - b_1)^2 + (a_2 - b_2)^2} ;}$$

analogicky, v \mathbb{R}^3 je $d_3(A, B)$ též délka úsečky \overline{AB} , tj.

$$d_3(A, B) = \sqrt{(a_1 - b_1)^2 + (a_2 - b_2)^2 + (a_3 - b_3)^2} ,$$

a obecně v \mathbb{R}^n ($A[a_1, a_2, \dots, a_n], B[b_1, b_2, \dots, b_n]$) je

$$\underline{d_n(A, B) = \sqrt{\sum_{i=1}^n (a_i - b_i)^2} }$$

(2) Okolí bodu A v \mathbb{R}^n (spec. v $\mathbb{R}^2, \mathbb{R}^3$):

je-li $A \in \mathbb{R}^n(\mathbb{R}^2, \mathbb{R}^3)$, $\delta > 0$, pak obvyčejně okolí bodu A s poloměrem $\delta > 0$ je

$$\underline{U(A, \delta) = \{ X \in \mathbb{R}^n ; d_n(X, A) < \delta \} ;}$$

prostencové okolí bodu A a poloměru $\delta - \mathcal{O}(a, \delta)$ je:

$$\mathcal{O}(a, \delta) = \{ X \in \mathbb{R}^n ; 0 < d_n(X, A) < \delta \}$$

(tj. $\mathcal{O}(A, \delta) = \mathcal{U}(A, \delta) \setminus \{A\}$);

specielne v \mathbb{R}^2 je $\mathcal{U}(a, \delta)$ kruh o středu A a poloměru $\delta > 0$

(bez kružnice, odtud také obecně se $\delta > 0$ nazývá poloměr okolí)
a $\mathcal{O}(A, \delta)$ je kruh o středu A a poloměru $\delta > 0$, ale bez středu A ;

a v \mathbb{R}^3 - $\mathcal{U}(A, \delta)$ je koule o středu v bodě A a poloměru $\delta > 0$,
bez „povrchu“, tj. bez kulové plochy o poloměru δ , a $\mathcal{O}(a, \delta)$
je (opět analogicky) „kulička“ o středu v A a poloměru $\delta > 0$, ale
bez středu A .

A charakteristika bodů množin v $\mathbb{R}^2(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^n)$:

1. Bod $X \in M$, $M \subset \mathbb{R}^2(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^n)$ je vnitřní bod množiny M ,
tedy existuje nějaké „okolí“ $\mathcal{U}(X, \delta) \subset M$. Množina všech
vnitřních bodů množiny M se nazývá vnitřek množiny M
a značí (obvykle) M° ;

2. Je-li $M \neq \emptyset$, $M \subset \mathbb{R}^2(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^n)$, pak $X \in \mathbb{R}^2(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^n)$ je
hraničním bodem množiny M , tedy v každém okolí bodu X
leží bod $x \in M$ i $x \notin M$ (v \mathbb{R}^n), tj. $x \in \mathbb{R}^n \setminus M$ ($\mathbb{R}^n \setminus M$),
tj. platí: $\forall \mathcal{U}(X, \delta) : \mathcal{U}(X, \delta) \cap M \neq \emptyset \wedge \mathcal{U}(X, \delta) \cap (\mathbb{R}^n \setminus M) \neq \emptyset$;
je-li X hraničním bodem M , nutně leží v M , ale nemusí;
Množina všech hraničních bodů množiny M se nazývá
hranice M a značí (obvykle) ∂M .

3. Je-li $M \neq \emptyset$, $M \subset \mathbb{R}^2(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^n)$, pak bod $X \in \mathbb{R}^2(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^n)$ se nazývá hromadný bod množiny M (nebo často limitní bod M), když v každém prstencovém okolí bodu X leží bod z M , tj. platí:

$$\forall \rho(X, \delta) : \rho(X, \delta) \cap M \neq \emptyset.$$

A odkeď je suď „vidět“, zě platí:

$$\underline{X \text{ je hromadný bod } M} \Leftrightarrow \exists \{X_m\}_{m=1}^{\infty}, X_m \in M :$$

$$\left(\text{proto „limitní“ bod} \right) \quad \left(\text{tj. } \lim_{m \rightarrow \infty} X_m = X \right) \quad \left(\text{tj. } d_n(X_m, X) \rightarrow 0 \text{ pro } m \rightarrow \infty \right)$$

Množinu všech hromadných bodů množiny M budeme značit M° .

A charakteristika některých důležitých „druhů“ množin:

1. $M \subset \mathbb{R}^2(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^n)$ je množina otevřená, když každý bod $X \in M$ má „své okolí“ (okolí), které je „celé“ v M , tj. $\forall X \in M \exists \rho(X, \delta) : \rho(X, \delta) \subset M$.

(Tedy, každý bod otevřené množiny je jejím vnitřním bodem, a tedy $M = M^{\circ}$. Dále, žádný bod hranice není v M , tj. $\partial M \cap M = \emptyset$)

2. $M \subset \mathbb{R}^2(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^n)$ je množina uzavřená, když všechny hromadné body množiny M leží v M , tj. $M^{\circ} \subset M$.
(M je „uzavřená“ vzhledem k limitě posloupnosti bodů z M).

Eliminace: M je uzavřená $\Leftrightarrow \partial M \subset M$, nebo
 $M \subset \mathbb{R}^n$, M je uzavřená $\Leftrightarrow \mathbb{R}^n \setminus M$ je množina
otevřená ($n=2,3,\dots$)

3. $M \subset \mathbb{R}^2(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^n)$ je množina omezená, existuje-li $c > 0$ tak,
že $M \subset U(0; c)$

(tedy body z M mají shora omezenou vzdálenost
od počátku)

4. $M \subset \mathbb{R}^2(\mathbb{R}^3, \mathbb{R}^n)$ je množina kompaktní, když je
omezená a uzavřená (analógie v \mathbb{R} - kompaktní interval
 $\langle a, b \rangle$, $a < b$)

A nyní - zkusme „odhalit“ vlastnosti množin z příkladu 1:

a) $M_1 = \{ [x, y] ; -2 < x^2 - y < 3 \}$:

nejde to asi „vidíme“ z náčrtku (ale suod i se zadání):

M_1 je množina otevřená - ke každému bodu $x \in M_1$
lze najít okolí, které je částí M_1 , tedy hranice M_1 je

$\partial M_1 = \{ [x, y] \in \mathbb{R}^2 ; y = x^2 + 2 \} \cup \{ [x, y] \in \mathbb{R}^2 ; y = x^2 - 3 \}$

nelze v M_1 ($\partial M_1 \cap M_1 = \emptyset$)

b) $M_2 = \{ [x, y] ; -1 < \frac{y}{x+1} \leq 1 \}$ není ani otevřená,

ani uzavřená množina, neboť hranice ∂M_2 je

$\partial M_2 = \{ [x, y] ; y = x+1 \}_{x \in \mathbb{R}} \cup \{ [x, y] ; y = -x-1, x \in \mathbb{R} \}$

a část hranice $\{ [x, y] ; y = x+1, x \neq -1 \} \subset M_2$, tedy

M_2 není otevřená, ale druhá část hranice, tj.
“

množina $\{ [x, y]; y = -x - 1 \}$, má s M_2 pořádný průsečík,
tedy M_2 není uzavřená (to by muselo být $\partial M_2 \subset M_2$).

M_2 není ani omezená, neboť je $[x, 0] \in M_2$ pro x lib. velké.

c) $M_3 = \{ [x, y]; x^2 + y^2 \leq 4 \wedge x + y \geq 0 \}$:

zde, $\partial M_3 = \{ [x, y]; x^2 + y^2 = 4; y \geq -x \}$ \cup
 $\{ [x, y]; y = -x; x \in \langle -\sqrt{2}, \sqrt{2} \rangle \}$

a vidíme, že $\partial M_3 \subset M_3$, tedy M_3 je množina uzavřená.

Dále, M_3 je množina omezená - $M_3 \subset U(0, 3)$ nepřekroč.

Tedy, M_3 je množina kompaktní (je uzavřená a omezená).

2. Najděte a v rovině (s k.s.s.) načrtněte definiční obor funkce

a) $f(x, y) = \sqrt{x^2 - 2y + 1}$;

b) $f(x, y) = \sqrt{y \ln x}$

c) $f(x, y) = \ln(xy)$ nebo $f(x, y) = \ln(xy - 1)$.

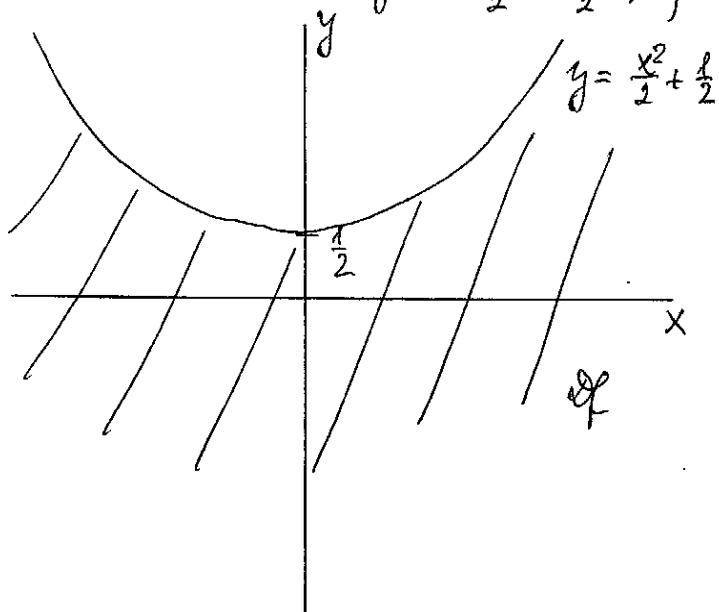
Rěšení:

a) $f(x, y) = \sqrt{x^2 - 2y + 1}$, pak
 $Df = \{ [x, y] ; x^2 - 2y + 1 \geq 0 \}$;

$$x^2 - 2y + 1 \geq 0 \Leftrightarrow 2y \leq x^2 + 1 \Leftrightarrow y \leq \frac{x^2}{2} + \frac{1}{2}, x \in \mathbb{R}$$

A materiál Df: (ledu vsu musime uat na's "slovník")

hranice Df (tj. ∂Df) je parabola o rovnici $y = \frac{x^2}{2} + \frac{1}{2}$, $x \in \mathbb{R}$,
 a body z Df ledu budu na této parabole nebo "pod ni"
 (neboli $y \leq \frac{x^2}{2} + \frac{1}{2}$);

Kauke vsu vidme, ze
 Df je množina uzavřená
 (neboli $\partial Df \subset Df$), lezu
 je "videt", ze $\mathbb{R}^2 \setminus Df$ je
 množina otevřená; Df není
 množina omezená.

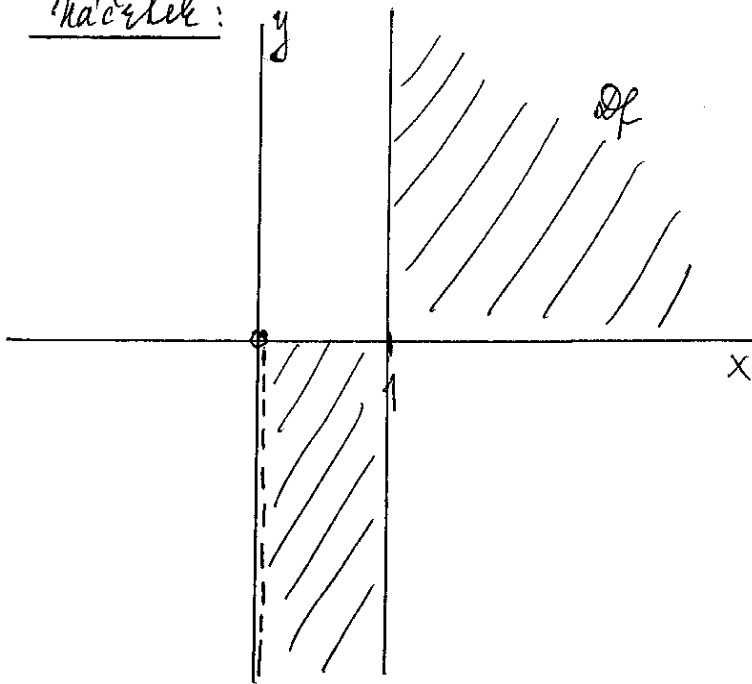
b) $f(x, y) = \sqrt{y \cdot \ln x}$, pak

$$Df = \{ [x, y] \in \mathbb{R}^2 ; y \cdot \ln x \geq 0 \} =$$

$$= \{ [x, y] \in \mathbb{R}^2 ; (\ln x \geq 0 \wedge y \geq 0) \vee (\ln x \leq 0 \wedge y \leq 0) \} =$$

$$= \{ [x, y] \in \mathbb{R}^2 ; x \geq 1 \wedge y \geq 0 \} \cup \{ [x, y] \in \mathbb{R}^2 ; 0 < x \leq 1 \wedge y \leq 0 \}.$$

Náčrtek:

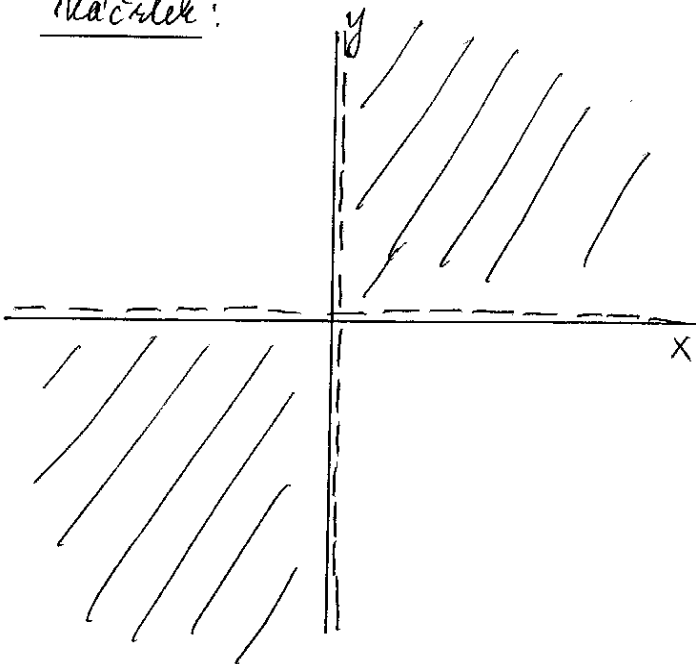

D_f není uzavřená množina, neboť „část“ hranice – zejména poloosa y -náleží $\notin D_f$, ale D_f není ani množina otevřená – neboť „část“ hranice $\{ [x, 0], x > 0 \} \cup \{ [1, y], y \in \mathbb{R} \}$ jí podmíněnou D_f .

c) $f(x, y) = \ln(xy)$, pak

$$D_f = \{ [x, y] \in \mathbb{R}^2; x \cdot y > 0 \} = \\ = \{ [x, y] \in \mathbb{R}^2; x > 0 \wedge y > 0 \} \cup \{ [x, y]; x < 0 \wedge y < 0 \}$$

Náčrtek:

D_f je množina otevřená, je vidět, že ke každému bodu $\in D_f$ lze najít okolí, které leží $\in D_f$

(nebude mít totiž okolí „nic společného“ s osami x, y); nebo také, půlku hranice D_f (kterou tvoří osy x, y) s D_f je prázdný.

II. Limita a spojitost funkce:

1. Je dána funkce

a) $f(x, y) = \exp(-x^2 - y^2)$ (zde $\exp(x) = e^x$);

b) $f(x, y) = \frac{1}{x^2 + y^2}$;

c) $f(x, y) = \ln(y - x^2)$.

Najděte a načrtněte její definiční obor, vyšetřete spojitost funkce f v definičním oboru.
Zkuste si představit graf funkce f u funkcí v a) a b).

2. Vyšetřete spojitost funkcí z příkladu 2. v jejich definičních oborech.

Pro řešení zadání příkladů potřebujeme opět rozumět základním pojmům, vš, co potřebujeme, najdete podrobněji (a dříve, než snad i "čitelně" v přednášce MA2 z 23.3.2020. Zde jen stručně:

Uvažujeme reálnou funkci n -proměnných (pro nás opět důležité hlavně $n=2,3$), tj. $f: M \subset \mathbb{R}^n (\mathbb{R}^2, \mathbb{R}^3) \rightarrow \mathbb{R}$:

Spojitosť funkce f v bodě $x_0 \in D_f$:

(definice je analogická k definici spojitosti funkce jedné proměnné)

(i) je-li x_0 vnitřní bod D_f (tj. je-li f definována v okolí $U(x_0, \delta), \delta > 0$), pak f je spojitá v bodě x_0 , když platí:

$$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = f(x_0)$$

(ii) je-li x_0 hraničným bodem D_f , $x_0 \in D_f$, ale x_0 není vnitřním bodem D_f , pak f je spojitá v bodě x_0 , když platí

$$\lim_{\substack{x \rightarrow x_0 \\ x \in D_f}} f(x) = f(x_0)$$

(deje-li uvažovat se říká limita vzhledem k množině $D_f = M$)

(iii) f je spojitá v množině $M \subset D_f$ (když lze $M = D_f$), když je spojitá v každém bodě $x \in M$.

A tedy zde je třeba mít "i co znamená pojem limita funkce n proměnných v bodě x_0 , tj. $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = L \in \mathbb{R}$:

intuitivně : když body x se blíží k bodu x_0 (tedy asi je třeba, aby $x_0 \in (\text{Df})'$ (tj. hromodný bod Df), pak hodnoty $f(x)$ se blíží k $L \in \mathbb{R}$ (asi bude jasné i $L = \pm\infty$)

z přímé formulaci "blížení se" - používáme vzdálenost :

Definice : (i) $M \subset \mathbb{R}^n$, $x_0 \in M^0$, pak

$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = L \in \mathbb{R}$, když platí :

$$\forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 \forall x : 0 < d_n(x, x_0) < \delta \Rightarrow |f(x) - L| < \varepsilon,$$

nebo, pomocí okolí :

$$\forall U(L, \varepsilon) \exists P(x_0, \delta) : f(P(x_0, \delta)) \subset U(L, \varepsilon)$$

(ii) nebo obecněji - limita $f(x)$ v bodě x_0 vzhledem k množině M :
 $x_0 \in M'$ (tj. x_0 je hromodný bod M) :

$\lim_{\substack{x \rightarrow x_0 \\ x \in M}} f(x) = L$, když platí :

$$\forall \varepsilon > 0 \exists \delta > 0 \forall x \in M : 0 < d_n(x, x_0) < \delta \Rightarrow |f(x) - L| < \varepsilon$$

nebo

$$\forall U(L, \varepsilon) \exists P(x_0, \delta) : f(P(x_0, \delta) \cap M) \subset U(L, \varepsilon)$$

a pro užití limity $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$ je užitečné rozumět "komu i co "znamená" $x \rightarrow x_0$ (spec. $x \rightarrow x_0, x \in M$) :

je-li $X = [x_1, x_2, \dots, x_n]$, $X_0 = [x_1^0, x_2^0, \dots, x_n^0]$, pak aritmeticky

$$X \rightarrow X_0 \Leftrightarrow x_i \rightarrow x_i^0 \text{ pro } i=1, 2, \dots, n,$$

neboli $X \rightarrow X_0$ znamená, že $d_n(X, X_0) \rightarrow 0$,

$$\text{tj. } \sqrt{\sum_{i=1}^n (x_i - x_i^0)^2} \rightarrow 0, \text{ ale toto je "ekvivalentní"}$$

tomu, že $|x_i - x_i^0| \rightarrow 0$.

A dále, polární vlastnosti vzdálenosti (metriky, jak se říká) v \mathbb{R}^n jsou "stejně" jako v \mathbb{R} , aritmeticky platí věty o aritmetice limit i věta o limitě složené funkce $f(X) = g(h(X))$, kde h je funkce obecně n proměnných a g funkce jedné proměnné. (obecněji - poději probereme later) - opět je "vě" v předcházející MA2 k 23.3, podrobněji.

Příklad:

$$\lim_{(x,y) \rightarrow (1,2)} (x^2 + y^2) : \text{ ledy } (x,y) \rightarrow (1,2), \text{ tak ekvivalentně}$$

$$x \rightarrow 1, y \rightarrow 2, \text{ a pak}$$

$$\lim_{\substack{x \rightarrow 1 \\ y \rightarrow 2}} (x^2 + y^2) = 1^2 + 2^2 = 5$$

(limita součtu
a dále limity pro x^2, y^2)

nebo:

$$\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} \frac{\sin(x^2 + y^2)}{x^2 + y^2} \stackrel{(*)}{=} \lim_{t \rightarrow 0} \frac{\sin t}{t} = 1$$

neboli $(x,y) \rightarrow (0,0) \Leftrightarrow x \rightarrow 0$ a $y \rightarrow 0$, pak

$$\lim_{(x,y) \rightarrow (0,0)} x^2 + y^2 = 0, \text{ a tedy dle věty o limitě složené funkce je (*)}$$

($x^2 + y^2 \neq 0$ v $\sigma(0,0)$)

A řešení zadaných příkladů:

1. a) $f(x,y) = e^{-(x^2+y^2)}$:

$D_f = \mathbb{R}^2$ - f je složená funkce, kde vnější funkce $g(t) = e^t$ a vnitřní je $h(x,y) = -(x^2+y^2)$, vnější i vnitřní funkce jsou spojitelné v \mathbb{R} , resp. v \mathbb{R}^2

(nebo lze dle definice:

$$\lim_{(x,y) \rightarrow (x_0,y_0)} e^{-(x^2+y^2)} = \lim_{t \rightarrow (x_0^2+y_0^2)} e^{-t} = e^{-(x_0^2+y_0^2)} \quad (\text{obd.})$$

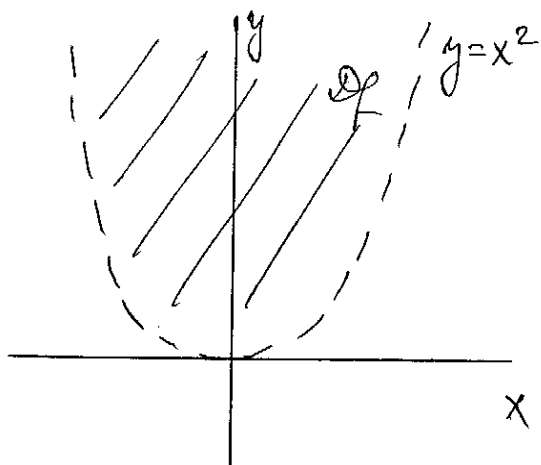
b) $f(x,y) = \frac{1}{x^2+y^2}$:

$D_f = \mathbb{R}^2 \setminus \{0,0\}$, a opět je aritmetická, ať f je spojitelná v D_f (D_f je otevřená množina) - spojitelná podílů funkcí

c) $f(x,y) = \ln(y-x^2)$

$$D_f = \{ [x,y]; y-x^2 > 0 \} = \{ [x,y]; y > x^2 \}$$

a (vnitřní) odřezek D_f : $\partial D_f = \{ [x,y]; y = x^2 \}$, D_f je množina otevřená, funkce vnitřní $h(x,y) = y-x^2$ je spojitelná v D_f , zobrazuje D_f na interval $(0, +\infty)$, a vnější funkce $h(t) = \ln t$ je zde také spojitelná - tedy složená funkce $f(x,y)$ je spojitelná v D_f .

2. Spojitost funkce a příklady I/2:

a) $f(x,y) = \sqrt{x^2 - 2y + 1}$;

už víme, že $Df = \{ [x,y] \in \mathbb{R}^2; y \leq \frac{1+x^2}{2} \}$, a pak tedy

$Df^o = \{ [x,y]; y < \frac{1+x^2}{2} \}$ a hranice Df je $\partial Df = \{ [x,y]; y = \frac{1+x^2}{2}, x \in \mathbb{R} \}$

Ve všech bodech vnitřních z Df , tj. v Df^o , je tato fce zřejmě spojitá (opět spojitost fce složené z spojité $g(t) = \sqrt{t}$, spojitě v $(0, +\infty)$ a vnitřní fce dvou proměnných $h(x,y) = x^2 - 2y + 1$; body hranice jsou hromadné body množiny Df , a podobně, funkce $f(x,y)$ je v bodech hranice spojitá vzhledem k Df , tj. f je spojitá v Df .

b) $f(x,y) = \sqrt{y} \ln x$;

opět, z předchozích příkladů v I/2 víme, že

$Df = \{ [x,y]; x \geq 1 \wedge y \geq 0 \} \cup \{ [x,y]; 0 < x \leq 1 \wedge y \leq 0 \}$;

opět je zřejmé, že f je spojitá v Df^o (spojitost složené funkce) a v hraničních bodech Df , které jsou body i Df (a jsou to hromadné body Df) je f spojitá vzhledem k Df .

c) $f(x,y) = \ln(xy)$;

zde $Df = \{ [x,y] \in \mathbb{R}^2; (x > 0 \wedge y > 0) \vee (x < 0 \wedge y < 0) \}$ je množina otevřená, a opět, dle spojitosti složené funkce, je $f(x,y)$ spojitá v každém bodě z Df , tj. je spojitá v Df ,

stejně tak i funkce $f(x,y) = \ln(xy - 1)$ je spojitá v $Df = \{ [x,y]; xy - 1 > 0 \}$ (Df z ide otevřená množina)